

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

Tidning utgiven av Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt.

MOTTO: Vi kunna aldrig göra så mycket för en stor sak som en stor sak kan göra för oss.

I ÅRG.

STOCKHOLM, 15 MARS 1912.

No 2.

RÖSTRÄTT FÖR KVINNOR

utkommer den 1 och 15 i var månad

Redaktör: ELISABETH KREY.

Träffas onsdag och lördag kl. 1/2 4—1/2 5.

Redaktion och Expedition: 6 Lästmakargatan 1
Expeditionen öppen vardagar kl. 1—4.
Rikstel. Norr 600. Allm. tel. Brunkeb. 944.
Telegramadress: Rösträtt, Stockholm.

Distribuering i Stockholm:

Rikstel. Norr 585. Allm. tel. 209 68.
9 f. m.—7 e. m.

Prenumeration genom posten

Pris för 1912 75 öre. Lösnummer 5 öre.

För Utlandet 1 krona 75 öre i postanvisning till tidningens expedition.

Annonpris: 20 öre per millimeterhöjd, större annonser och årsannonser rabatt.
Rikstel. 456. Allm. tel. 604.
9 f. m.—7 e. m.

Landstingsvalen

på landsbygden förrättas som bekant numer vid de ordinarie kommunalstämmorna under senare hälften av mars månad alla jämna år. Enligt den nya ordningen äro nämligen landstingsmandaten fyraåriga och hälften av dem tillsättas vartannat år. De första valen efter denna ordning förrättades 1910, då undantagsvis landstingen på en gång nyvaldes helt och hållet. Men i år väljer den ena hälften av deras valkretsar i varje län.

Landstingsvalen förr i världen, före den Lindmanska rösträttsreformen, tilldrogo sig ingen vidare uppmärksamhet. Under den gamla kommunala röstskalan låg all makt inom kommunerna i det förmögnare fåtalets händer, kommunalstämmorna och allt vad på dem förekom, således också landstingsvalen eller rättare valen av landstingsvalörer — ty landstingen valdes på den tiden medelbart — voro nästan att anse som en privat angelägenhet för detta fåtal; det stora flertalet röstägande kände sin vanmakt att utträtta något vid dem och höllo sig därför i regeln borta. — Nu har det blivit väsentligt annorlunda. Den nya 40-gradiga skalan, om än även den ägnad att ge de ekonomiskt och socialt bättre ställda ett övervägande inflytande, lämnar dock möjlighet för de i dessa avseenden mindre gynnade att göra sig på ett helt annat sätt gällande än förut. Och särskilt vid landstingsvalen är den möjligheten ganska stor, då dessa val efter den nya ordningen äro proportionella och sålunda medgiva även för det svagare partiet att bli representerat i landstinget i förhållande till sin styrka.

Då nu landstingen, från politisk synpunkt betraktade, äro valkorporationer som utse de respektive länens riksdags-

Mätte rösträttsrörelsens nya organ kunna framställa sanningen, så att den blir trodd, rättfärdigheten, så att den blir älskad, ihärdigheten, så att den blir tåld och därmed komma alla missljud att tystna, så att, då den stora segern en gång vinnes, den kan mötas av enstämmigt jubel.

SELMA LAGERLÖF.

män i Första kammaren, ha de sålunda reformerade landstingsvalen helt naturligt tillvunnit sig ett intresse och en anslutning från befolkningens sida, som fullständigt saknades för de gamla. Landstingsvalstriden i mars 1910 var åtminstone i det allra närmaste lika livlig som en riksdagsvalkampanj. Och det är ju inte heller till sist någon annan skillnad mellan de politiska intressen som kämpa vid landstingsvalen och vid riksdagsmannavalen än att det i första fallet gäller hur Andra, i andra fallet hur Första kammaren skall bli sammansatt. Och det ena är på det stora hela lika viktigt som det andra.

Inte minst för kvinnorna äro i närvarande tid, så länge deras politiska rösträttsfråga kvarstår olöst, landstingsvalen, d. v. s. valen av elektor till Första kammaren, av stor vikt. Redan före fjolårets ordinarie val hade anhängarna av den kvinnliga rösträttsreformen majoritet i Andra kammaren, och denna majoritet har genom 1911 års val blivit ännu mycket starkare — de båda vänsterpartierna, som upptagit kvinnornas reformkrav på sina program, hemburo ju som bekant från dessa val en lysande seger. Men i Första kammaren ha kvinnorösträtts motståndare allt fortfarande majoritet. Visserligen är denna majoritet inte synnerligen stark: endast 85 högerröster mot de båda vänsterpartiernas sammanlagda 64 — talmannen får som bekant inte utöva sin rösträtt. Det kan ju tänkas att någon enstaka på högersidan är för och någon enstaka på vänstersidan emot i denna fråga, men i stort sett går nog linjen mellan anhängare och motståndare efter partigränser. De två dussin röster i runt tal, som högern sålunda i Första kammaren har över vänstern, räcka i alla fall till att fälla den proposition om valrätt och valbarhet för kvinnor, som i

dagarna väntas från regeringen.

För kvinnorna, de kvinnor som känna och vilja något för sin sak, ligger det därför stor makt uppå att få motståndarnas majoritet i Första kammaren förvandlad till minoritet. Och det förnämsta medlet härför är naturligtvis landstingsvalen. Att verka vid och när de äga rätt därtill, deltaga i dessa val är därför nu alla vakna kvinnors angelägnaste uppgift.

Särskilt angelägen är denna uppgift inom de län, som skola omvälja sina representanter i Första kammaren för de återstående två åren av de tre år för vilka Andra kammaren är vald — efter som det är under något av dessa två år ett grundlagsändringsförslag måste antagas till vila för att kunna definitivt antagas vid första riksdag av nästa 3-årsperiod, 1915. De län, som ha Första-kammarval i år äro Södermanlands, Kalmar läns norra del (detta län är delat i två landstingsdistrikt), Hallands, Örebro och Västernorrlands, och de som ha Första-kammarval 1913 äro Östergötlands, Kronobergs, Göteborgs- och Bohusläns samt Värmlands. Alla rösträttskvinnor i dessa län ha därför framför andra en plikt att vid landstingsvalen denna månad göra sitt bästa. På den grad av vakenhet och energi, som de utveckla, kan det tänkas i större eller mindre grad bero, hur den nya landstingshalva, som skall framgå ur valen, blir sammansatt, och på den sammansättningen kan sedan i sin ordning det resp. länets nya Förstakammar-kontingent bero.

Det gäller sålunda för kvinnorna, främst i de nämnda länen, att vid de förestående landstingsvalen bruka sitt inflytande, direkt eller indirekt, till förmån för dem som de kunna räkna på som sina vänner. Försumma de detta, så försumma de sin egen sak.

Hos en af de kämpande.

Mrs Coates-Hansen om ställningen i England.

En liten blek engelska, som ser frusen ut kommer emot mig i hotellrummet på Grand. I en folkhop på tusentals människor skulle man kunna ta fram henne som typen för en engelsk husmor av medelklassen, hon tyckes föra med sig det engelska hemmets atmosfär, dess traditionella värdighet, dess avskildhet från världen. Fastän Mrs Coates-Hansen icke har andra hushudar med sig än en liten pall för sina små fötter i de typiskt brednosiga engelska inneskorna, ser hon i alla fall ut som om hon toge emot i sin egen salong en eftermiddag, då teet nyss var utburet. Men det är något i uttrycket i hennes smala, energiska ansikte och i hennes sätt som för tanken på annat än husmoderliga egenskaper.

Mrs Coates-Hansen sitter i styrelsen för The Freedom League, en av de kämpande föreningarna för kvinnans politiska rösträtt, vars ordförande är den bekanta Mrs Despard. Mrs Coates-Hansen karakteriserar sin förening som "reasonably militant", d. v. s. kämpande med förstånd. De har aldrig gjort sig skyldig till de överdrifter, som W. S. P. U. (Women's Social and Political Union) vunnit sin ryktbarhet på.

Mrs Coates-Hansen skakar beklagande på huvudet, då samtalet kommer in på suffragettupplöppen i London — och dit komma vi genast, ty hur skulle man kunna tala om den engelska rösträttsrörelsen i dessa dagar, utan att ta ståndpunkt till suffragetterna?

— Så här på avstånd och utan att ha fått alla underrättelser om saken, säger Mrs Coates-Hansen, kan man naturligtvis inte bedöma Mrs Pankhurst och hennes kamraters tilltag fullt rättvist. Men jag kan inte se annat, än att det är vanvett av dem att handla som de gjort. Women's Freedom League måste ta avstånd från dem. Fast, tillägger hon småleende, om vi av utomstående bli tillfrågade vad vi tänka om suffragetterna försöka vi att försvara dem så långt det går. Man kan alltid dra fram någonting som männen gjort för att vinna sin rösträtt och som varit ännu vansinnigare, ännu mera hysteriskt, fast ingen hittat på att kalla det så, än vad kvinnorna tagit sig till. Ännu ha icke suffragetterna gjort något som närmar sig brännandet av Nottingham Castle 1832. Mr Hobhouse har ju också förebrått dem detta offentligt och sagt, att de icke ägde samma livliga önskan att få rösträtt som männen, därför att denna önskan ännu icke tagit sig våldsamma uttryck.

Suffragetterna ha svarat på denna utmaning, beklagligt nog, ty vart komma de? Vi riskera att Conciliation bill som vi satte vår lit till faller igenom, och det är dock bättre, att kvinnorna få en begränsad rösträtt genom den än ingen alls. Suffragetterna vilja nume-

Jönköpings-Magasinet

Etabl. 1873. Regeringsgatan 45. A. T. 5541.

Parfym- och Ramaffär.

CONSTANCE MALMSTRÖM

f. d. A. E. Schultheis — Firman grundad 1794

KAM- & BORSTAFFÄR samt rikhaltigt lager af Toilettartiklar
23 Regeringsgatan 23 73 C Drottninggatan 73 C
Allm. Tel. 112 42 Allm. Tel. 105 89

"LA FLEURISTE"

Kungl. Hof-Blomsterhandel
6 MALMSTORSGATAN 6

Allm. Tel. 62 96.

Riks Tel. 25 50.

LAGERSONS
SKOMAGASIN

Jakobsgratan 18 - Fredsgatan 8

